

یادگیری در پرتو علوم اعصاب تربیتی

دکتر زهرا عباسزاده

دکتر مریم باقی مرقی

www.ketab.ir

سرشناسه : عباس زاده، زهرا، -
 عنوان و نام پدیدآور : یادگیری در پرتو علوم اعصاب تربیتی/ زهرا
 عباس زاده، مریم باقی مرقی.
 مشخصات نشر : قم: آوای ابتکار، ۱۴۰۱.
 مشخصات ظاهری : ۱۳۵ص. ۱۴: ۵/۲۱×۵/۲۱ س.م.
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۳۴-۶۵-۵
 وضعیت فهرست نویسی : فیپا
 موضوع : یادگیری -- راهنمای آموزشی (عالی)
 Learning -- Study and teaching (Higher)
 روان‌شناسی تربیتی -- راهنمای آموزشی (عالی)
 Educational psychology -- Study and teaching (Higher)
 شناسه افزوده : باقی مرقی، مریم، -
 رده بندی کنگره : LB۱۰۶۰
 رده بندی دیویی : ۳۷۰/۱۵۲۳۰۷۶
 شماره کتابشناسی ملی : ۸۸۰۰۴۴۸

یادگیری در پرتو علوم اعصاب تربیتی

مؤلفین: دکتر زهرا عباس زاده، دکتر مریم باقی مرقی

ناشر: آوای ابتکار

مصحح: محمدجواد اعلمی

چاپ: اول، ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۳۴-۶۵-۵

کلیه حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ است

⑤ قم، خیابان صفائیه، کوچه ۲۸ (بیگدلی)، کوی جلالزاده، فرعی اول سمت راست، پلاک ۶۹

⑤ قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه همکف، واحد ۲۴ همراه: ۰۹۱۲۷۴۸۵۹۳۸

⑤ habib.publish@gmail.com

⑤ ۰۲۵ ۳۷۷۴۶۵۶۷ - ۳۷۸۳۶۴۲۰

⑤ Avaye_ebtekar

⑤ ۰۹۱۲۷۴۹۲۸۰۰ - ۰۹۱۲۷۵۰۷۴۹۴

WWW.Ebtekardanesh.com

فهرست

پیشگفتار.....	۹
فصل اول: مروری بر مفهوم حافظه.....	۱۱
مقدمه.....	۱۳
مطالعات اولیه در مورد حافظه.....	۱۴
انواع حافظه.....	۱۸
الف. حافظه کوتاه مدت و بلند مدت.....	۱۸
ب. حافظه رویدادی و معنایی.....	۲۰
ج. حافظه کاری.....	۲۲
(۱) برنامه‌ریزی.....	۲۲
(۲) مرور.....	۲۴
الگوهای حافظه.....	۲۶
الگوهای شبکه‌ای حافظه.....	۲۷
الگوهای کالینز-کویلیان (۱۹۶۹) و کالینز-لافتوس (۱۹۷۵).....	۲۸
الگوی باف.....	۳۱
فصل دوم: یادگیری و رویکردهای آن.....	۳۵
مقدمه.....	۳۷

۳۸	تعریف یادگیری
۴۱	ابعاد سه گانه یادگیری
۴۳	انواع یادگیری
۴۴	۱. یادگیری تراکمی
۴۴	۲. جذب
۴۴	۳. انطباق
۴۵	۴. تبدیلی
۴۵	رویکردهای یادگیری
۴۶	الف- رویکردهای رفتاری
۴۶	ب- رویکرد اجتماعی- شناختی
۴۸	ج- رویکرد خبر پودری (پردازش اطلاعات)
۴۹	قدرت یادگیری ضمنی
۵۱	متغیرهای مؤثر در یادگیری
۵۱	۱. طراحی و ایجاد یادگیری سازگار با مغز
۵۲	۲. تأثیر تغذیه و خواب بر یادگیری
۵۳	۳. تأکید بر تفاوت‌های فردی
۵۴	۴. نقش هیجان در یادگیری
۵۷	۵. یادگیری گیاهی
۵۸	۶. نقش هنر در پرورش همه جانبه ی شخصیت یادگیرنده
۵۹	مقابله با عوامل ایجاد کننده استرس و تهدید در یادگیری
۶۰	نقش حرکت و جنب و جوش در یادگیری
۶۰	نقش چالش و حل مسأله در یادگیری
۶۱	فراهم کردن شرایط یادگیری معنی دار

فصل سوم: ارتباط علوم تربیتی و علوم اعصاب	۶۳
مقدمه	۶۵
رشته‌های علوم اعصاب	۶۵
الف) عصب شناسی:	۶۵
ب) زیست شناسی مبتنی بر اعصاب	۶۶
ج) شیمی مبتنی بر اعصاب	۶۶
د) فیزیولوژی مبتنی بر اعصاب	۶۶
هـ) روان در مانی مبتنی بر اعصاب روان	۶۶
و) علوم اعصاب شناختی	۶۷
کاربردهای علوم اعصاب	۶۸
الف) رهبری	۶۸
ب) مدیریت تغییر	۶۸
ج) نوآوری	۶۹
مفهوم یادگیری از دیدگاه تربیت	۷۰
مفهوم یادگیری از دیدگاه علوم اعصاب	۷۲
رابطه علوم اعصاب و تربیت	۷۳
افسانه‌های تربیتی	۷۹
الف. نقش محیط‌های غنی در یادگیری دوران کودکی	۷۹
ب. دوره‌های اساسی رشد مغز	۸۰
ج. مغز راست و چپ	۸۰
د. آب	۸۳
دلالت‌ها و کاربردهای تربیتی یافته‌های علوم اعصاب	۸۴
منابع	۹۱

پیش‌گفتار

پیشرفت علوم و فناوری‌های شناختی که هدف اصلی آن درک کارکردهای شناختی ذهن/مغز است، بر ابعاد گوناگون حیات انسان از جمله آموزش و پرورش تأثیرگذار است، به طوری که انتظار می‌رود یافته‌های علوم شناختی بتوانند تعلیم و تربیت را در دهه‌های آینده متحول سازند و شناخت بهتر ذهن/مغز راهبردها و راهکارهای اثربخش‌تری را در اختیار مرییان قرار دهد تا به رشد ذهنی و شخصیتی نونهالان کمک شود و بهره‌وری آموزش و پرورش افزایش یابد. در این میان پیوند بین علوم اعصاب و علوم تربیتی هم ضروری و هم امکان‌پذیر است. چرا که می‌توان در تعامل و تلفیق با "فلسفه تربیتی"، "جامعه‌شناسی تربیتی" و "روان‌شناسی تربیتی" از اعصاب‌شناسی تربیتی (علوم اعصاب تربیتی) هم برای بهبود دانش، سیاست و عمل تربیت بهره گرفت. با این وجود مهم‌ترین اصل در خور توجه در این ارتباط، اصل هوشیاری و احتیاط در تفسیر و استفاده تربیتی از یافته‌های پژوهش مغز است که تحقق این امر مستلزم فراهم کردن زمینه تعامل و مشارکت سازنده و واقعی بین دانشمندان و پژوهشگران علوم اعصاب و تربیت و تلفیق علوم اعصاب شناختی و علوم اعصاب تربیت در برنامه‌های درسی علوم تربیت و تربیت معلم است.

نویسندگان با تمام تلاشی که برای بی‌لغزش بودن اثر داشته است کار را مصون از خطا نمی‌دانند و امیدوار است که صاحبان اندیشه و دانشمندان نکته‌سنج موارد خطا را مطرح نمایند تا در تجدید چاپ مورد توجه قرار گرفته و بر کیفیت کتاب افزوده شود.

همکاران گرامی و دانش پژوهان می‌توانند پیشنهادات خویش را به پست الکترونیکی
زیر ارسال نمایند:

abaszadeh.iau@gmail.com

در پایان لازم می‌دانم از کلیه کسانی که در پدیدآوردن و چاپ و نشر این اثر از
هیچ کمک فکری و عملی دریغ نورزیدند، سپاسگزاری نمایم.

والسلام علی عبادالله الصالحین

دکتر زهرا عباس‌زاده

دکتر مریم باقی مرقی

www.ketab.ir